עבודת ישראל — אחרי מות

כתונת בד קודש ילבש וגו'. נ"ל לבאר דברי הפייטן בנוסח עבודת יוה"כ שכתב על הכה"ג עומד ומשרת כמלאך מיכאל ונראה כי מיכאל רומז לד' בגדי כה"ג כי אותיות מכ"א של מיכאל הם נוטריקין מ'צנפת כ'תונת א'בנט נשאר י"ל של מיכאל מרמזים על מכנסים שבהם שני חלקים על רגל ימין ועל רגל שמאל ור"ת של ימין וס"ת של שמאל הם י"ל וזה עומד ומשרת כמלאך מיכאל שבד' בגדי לבן נעשה מרכבה לשר החסד העליון:

כמעשה ארץ מצרים וגו'. במדר' הה"ד כשושנה בין החוחים. מה שושנה זו אינה בטילה אלא ע"ג ריחה כך ישראל אינן בטלין אלא ע"ג מצות ומע"ט מה שושנה זו אינה אלא לריח כך לא נבראו צדיקים אלא לגאולתן של בנ"י מה שושנה זו עולה על שלחן מלכים תחלה וסוף כך ישראל הן הן בעוה"ז והן הן בעוה"ב מה שושנה זו מתוקנת לשבתות וימים טובים. כך ישראל מתוקנין לגאולת מחר א"ר ברכיה אמר הקב"ה למשה אמור להם לישראל כשהייתם במצרים הייתם דומים לשושנה בין החוחים כו' תנו דעתיכם שלא תעשו לא כמעשה אלו ולא כמעשה אלו: ובמד' חזית אנה הלך דודך היפה בנשים עכומ"ז אמרו לישראל אנה הלך דודך ממצרים לים לסיני אנה פנה דודך מה כנ"י משיבה לעכו"מז מה טיבכם שואלים עליו אין לכם חלק בו מאחר שנדבקתי בו יכולה אני לפרוש ממנו מאחר שנדבק בי יכול הוא לפרוש ממני כל הן דהו' לגבי הוא אתי הנה ידוע כל מה שבר' הקב"ה לכבודו ברא בשביל עושי רצונו שנקראו ראשית וכל מיני הברואי' מתעלי' בעליית האד'. וכל מיני מאכל יש להם עלי' ע"י איש מעושי רצונו האוכלם שעולים מבחי' דצ"ח לבחי' מדב"ר והיינו כשהאדם האוכלם עובד את השי"ת בכח האכיל' ההוא. נמצא עיקר ביטולם הוא האכילה זה הוא עיקר העלי"ה שלהם וכן בכל מיני הצטרכות האדם עד"ז יש להם על"יה. ובשושנה שעיקרה לריח עד"ז העלי' שלה. ולז"א במדר' מה שושנה אינ' בטילה אלא ע"ג ריחה. כי העליה הוא ביטול עצם יסודם לעלות למקורם. כך ישראל אינן בטלין אלא ע"ג מצות ומע"ט. כי ע"י המצות ומע"ט מכניעין ומבטלין החומריות לעלות ולהדבק באור עליון א"ס ב"ה ומעלין כל הדצ"ח עמהם. ומכ"ש אנשי ישראל הצדיקים אשר בעת עשייתם המצות ומע"ט ממש מתפרשים מהגשם ונדבקין ממש בו ית' ויש אז ממש ביטול להגוף: מה שושנה זו אינה אלא לריח לא נבראו הצדיקים אלא לגאולתן של כו' הגם שאמרו חז"ל אין לך דור שאין בו כאברהם יצחק יעקב משה ודומיהם. וכאשר עינינו רואות ב"ה בכל דור ודור צדיקים יסודי עולם השי"ת יאריך ימיהם ושנותיהם. אל תתמה על עיכוב גאולתינו. כי הפי' הפשוט מורה על גאולה מצרו' המתחדשות בב"י רח"ל. כמ"ש לא מאסתים כו' שהעמדתי להם של בית רבי וחכמי הדורות. אכן עיקר הכוונה על גאולת נשמות ישראל להעלותן מתחות שיעבוד היצה"ר וסט"א. וגאולה זו האמיתית אינה כ"א ע"י הצדיקים המעלין נשמות ישראל ברוב כוחם וגודל קדושתם לפניו ית' וממשיכין להם מוחין חדשים לעבודתו

ית': מה שושנה זו עולה על שלחן מלכים כו' הן הן בעוה"ז הן הן לעוה"ב הנה ארז"ל מאי עוה"ב עולם שכבר בא כב"ר הוא ר"ת כ'תר ב'ינה ר'אשית ששם שרשי נשמות ישראל. ועוה"ז הם שבעת ימי הבנין שבהם עבודת האדם וכפי עבודתם ית' ככה משפיע להם רב טובו. והוא פי' המד"ר שעכו"מז שאלו לישראל אנה ממצרים לים לסיני ר"ל מאז שגילה אלהותו עליכם במצרים ובים ובסיני אנה פנה עכשיו כאמור איה נא אלהיך וכנ"י משיבה מה טיבכם אין לכם חלק בו. ואנו מאז נדבקנו בו במעמד הנבחר: כל הן דהוא לגבי הוא אתי פי' הגם שהוא ית' בלי סוף. ולית לצייר ליה בשום אות וניקוד: עכ"ז מאהבת ישראל עם סגולתו צמצם עצמו כביכול להיותו נמשך באותיו' וצירופי שמות הקדושים להאיר ולהשפיע להם דרך עבודתם וזהו כל הן דהו"א. הו"א דבר סתר רומז על הבורא הנסתר מכל רעיון מ"מ לגבי אתי כנ"ל מה שושנה מתוקנת לשבתות וי"ט כמ"ש הפוסקים להשלים מאה ברכות כך ישראל מתוקנים לגאולת מח"ר ע"ד הכתוב בצל' אלהים עשה את האדם היינו ברמ'ח איבריו ושס"ה גידיו נגד רמ"ח מצות עשה ושס"ה מל"ת זו גאולת מח"ר: שע"י בירור הרמ"ח מ"ע לקיים מה שאפשר בפועל ומה שא"א ע"י ונשלמה פרים שפתינו עי"ז יתעורר האהבה מה שהיה משיב אחור ימינו ולאקמא לה בימין דיליה ועוד ירצה גאולת מחר. היינו שיהיה אהבה ואחווה ביניהם וזו גאולת מח"ר שתתגלה האהבה כמ"ש כימי צאתך ממצרים אראנו נפלאות ולזה א"ר ברכיה ששורש נשמתו להמשיך שפע מברכה עליונה י"ה לו"ה לא תהיו סבורים כשתבאו לארץ ישראל ותהיו במדרגה עליונה לא תצטרכו כ"כ להזהר ממעשה ארץ כנען לא כן אלא תהיו יודעים שגם בארץ כנען אתם כשושנה בין החוחים. ומשיבה כנ"י כתפוח בעצי היער כן דודי בין הבנים ואני בצלו חמדתי וישבתי כמו שפירשו רז"ל. ואמרו בגמ' למה נמשלו ישראל לתפוח על שהקדימו נעשה לנשמע ע"ש והקשו בתוס' דתפוח אין פריו קודם לעליו. ועוד דה"ל לאתויי קרא וריח אפך כתפוחים ע"ש באריכות: אכן באמת במדרשים הנוסחא היא מה תפוח ניצו קודם לעליו וכן הוא באמת שהנץ הוא קודם לעלין ולזה נמשלו ישראל לתפוח כמו התפוח ניצו דהוא שרשי הפרי קודם לעליו כך ישראל שרשי נשמתם במקורם בו ית' קדמו לכל העולם וכאמור קודש ישראל לה' ראשית ולא קשה תו קושית התוס':